

چکیده

مقدمه: انتروبیوس ورمیکولاریس یکی از شایع‌ترین کرم‌های انگلی به ویژه در بین کودکان است. اختصاصی‌ترین روش تشخیصی استفاده از نوار چسب اسکاچ (روش گراهام) است. با توجه به مطالعات انجام شده سه نوع ژنوتایپ مختلف (A, B و C) در انسان و شامپانزه مشخص شده است. با توجه به شیوع نسبتاً بالا و اهمیت بهداشتی این بیماری و نقش تعیین ژنوتایپ انگل در پیشگیری، کنترل و درمان بیماری، انجام مطالعات گسترده برای تعیین ژنوتایپ انتروبیوس ورمیکولاریس ضروری به نظر می‌رسد.

هدف: این مطالعه به منظور بررسی وجود و توزیع ژنوتایپ‌های مختلف انتروبیوس ورمیکولاریس بر اساس ژن میتوکندریال سیتوکروم اکسیداز ساب یونیت ۱ (*cox1*) در شهرستان تبریز انجام گرفته است.

مواد و روش کار: ۴۵ نمونه چسب اسکاچ مثبت انتروبیوس ورمیکولاریس از مناطق مختلف شهر تبریز جمع‌آوری شد. پس از استخراج DNA، قطعه‌ای از ژن میتوکندریال سیتوکروم اکسیداز ساب یونیت ۱ با استفاده از روش nested-PCR تکثیر پیدا کرد. همه نمونه‌ها تعیین توالی شدند و سپس با نرم افزارهای مربوطه، آنالیزهای ژنوتایپی و فیلوژنی انجام گرفت.

یافته‌ها: در این بررسی دو نوع توالی از ژنوتایپ B بدست آمد که با نام‌های B₁ و B₂ نام گذاری شدند. بیست نمونه (۴۴٪) در سکانس B₁ و بیست و پنج نمونه (۵۶٪) در سکانس B₂ قرار گرفتند.

نتیجه‌گیری: بر اساس نتایج حاصل از این مطالعه که برای اولین بار در ایران انجام پذیرفت، در این مطالعه ژنوتایپ B انتروبیوس ورمیکولاریس، ژنوتایپ انسانی در شهرستان تبریز می‌باشد. سکانس B₁ با سکانس‌های ثبت شده در بانک ژن متفاوت بود و سکانس B₂ مشابه بعضی از سکانس‌های ثبت شده در بانک ژن بود.

واژگان کلیدی: انتروبیوس ورمیکولاریس، سیتوکروم اکسیداز ۱، تعیین ژنوتایپ، تبریز